

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 6.3.2008
KOM(2008) 128 lopullinen

VIHREÄ KIRJA

**TUOMIOIDEN TEHOKAS TÄYTÄNTÖÖNPANO EUROOPAN UNIONISSA:
VELALLISEN OMAISUUDEN LÄPINÄKYVYYS**

(komission esittämä)

VIHREÄ KIRJA
TUOMIOIDEN TEHOKAS TÄYTÄNTÖÖNPANO EUROOPAN UNIONISSA:
VELALLISEN OMAISUUDEN LÄPINÄKYVYYS

Tällä vihreällä kirjalla käynnistetään intressiryhmien laaja kuulemiskierros siitä, miten velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä voitaisiin parantaa Euroopan unionissa. Vihreässä kirjassa kuvaillaan nykytilanteeseen liittyviä ongelmia ja pohditaan mahdollisia ratkaisuja.

Komissio pyytää asianomaisia lähettämään huomautuksensa 30. syyskuuta 2008 mennessä seuraavaan osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General for Justice, Freedom and Security
Unit C1 – Civil Justice
B - 1049 Brussels
Faksi: (+32-2) 299 64 57
S-posti: JLS-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Huomautukset julkaistaan internetissä. Samassa yhteydessä mainitaan lähettäjän henkilöllisyys. Tästä voidaan poiketa, jos tietojen julkaisu todennäköisesti vahingoittaisi lähettäjän oikeutettuja etuja. Tällöin huomautus voidaan julkaista nimettömänä. Muussa tapauksessa huomautusta ei julkaista eikä sen sisältöä oteta huomioon asiaa käsiteltäessä. Huomautukset julkaistaan komission verkkosivustossa (joko verkkosivustossa ”Sinun äänesi Euroopassa”, joka on kuulemismenettelyjen yhteinen aloitussivu, tai siihen linkitetyllä oikeus-, vapaus- ja turvallisuusasioiden pääosaston verkkosivulla).

Komissio voi järjestää vihreään kirjaan sisältyvistä aiheista julkisen kuulemistilaisuuden.

I. Johdanto: Nykytilanteen puutteet

Rajat ylittävään velkojen perintään liittyvät ongelmat saattavat haitata maksamismääräysten vapaata liikkuvuutta Euroopan unionissa ja sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Maksujen viivästyminen ja maksamatta jättäminen vaarantaa sekä yritysten että kuluttajien edut. Tämä koskee erityisesti tilanteita, joissa velkojalla ja täytäntöönpanoviranomaisilla ei ole tietoa velallisen eikä hänen varojensa olinpaikasta.

Komissio toi rajat ylittävän velkojen perinnän ongelmat esiin jo vuoden 1998 tiedonannossaan ”Kohti päätösten saamisen ja täytäntöönpanon tehostumista Euroopan unionissa”.¹ Kaksi vuotta myöhemmin vahvistetussa vastavuoroista tunnustamista koskevassa toimenpideohjelmassa todettiin, että tuomioiden täytäntöönpano Euroopan unionissa voisi itse asiassa helpottua, jos olisi mahdollista tietää tarkkaan velallisten taloudellinen tilanne. Olisikin syytä ryhtyä toimiin, jotta mahdollistettaisiin tarkkojen tietojen hankkiminen jäsenvaltioiden alueella olevan velallisen kaikesta omaisuudesta”.² Komissio laati vuonna 2004 tutkimuksen tuomioistuimien päätösten täytäntöönpanon tehostamisesta Euroopan unionissa (*The Study on making more efficient the enforcement of judicial decisions within the European Union*).³ Siinä analysoitiin tilannetta EU:n 15 jäsenvaltiossa ja ehdotettiin useita täytäntöönpanoa tehostavia toimia. Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudelliseen verkostoon sisältyvien tietojen täydentämiseksi komissio on pyytänyt tutkimuksen tekemisen jälkeen EU:hun liittyneitä 12:ta jäsenvaltiota toimittamaan tiedot asiaa koskevasta oikeudellisesta tilanteestaan. Saadut vastaukset on otettu huomioon tätä vihreää kirjaa laadittaessa. Komissio antoi 24. lokakuuta 2006 vihreän kirjan ”Tuomioiden täytäntöönpanon tehostamisesta Euroopan unionissa: pankkitalletusten takavarikointi”.⁴ Siinä keskitytään yksittäiseen toimenpiteeseen eli pankkitalletusten takavarikointiin, jolla tehostetaan rahallisten vaateiden täytäntöönpanoa. Tällä menettelyllä velkoja voi suojata hänelle kuuluvan tai hänen vaatimansa rahasumman estämällä velallisen yhdellä tai useammalla pankkitilillä Euroopan unionin alueella olevien varojen noston tai siirron. Nyt esitettävässä vihreässä kirjassa pyritään yleisemmin lisäämään velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä erilaisilla rekistereillä ja velallisen ilmoituksella omaisuudestaan.

Täytäntöönpanomenettelyt aloitetaan yleensä selvittämällä velallisen osoite ja/tai hankkimalla tietoja hänen taloudellisesta tilanteestaan. Nykyään velallisen omaisuuteen liittyviä tietoja selvitetään kansallisella tasolla useista tietolähteistä, erityisesti erilaisista rekistereistä ja velallisen tekemästä ilmoituksesta. Kansallisten järjestelmien perusrakenteet saattavat näyttää samanlaisilta, mutta niissä on silti huomattavia eroja, jotka liittyvät tietojen saantiin ja niiden sisältöön, tiedonsaantimenettelyihin ja järjestelmien yleiseen tehokkuuteen.⁵

Vertailua tehtäessä voidaan havaita kaksi perusjärjestelmää, joiden mukaisesti tietoja annetaan.⁶

¹ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille, EYVL C 33, 31.1.1998, s. 3.

² Toimenpideohjelma tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1).

³ Tutkimus nro JAI/A3/2002/02. Loppuraportti on saatavana internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

⁴ KOM(2006) 618 lopullinen.

⁵ Tutkimus nro JAI/A3/2002/02, s. 47.

⁶ Useimmissa jäsenvaltioissa on kuitenkin molempien järjestelmien piirteitä, vaikka kansallinen järjestelmä voidaan yleisesti ottaen luokitella jompaankumpaan järjestelmään.

- Ensimmäisessä järjestelmässä velallisen on ilmoitettava koko omaisuutensa.⁷ Joissakin jäsenvaltioissa⁸ sovelletaan vastaavaa järjestelmää, mutta koko omaisuuden sijaan velallisen on ilmoitettava ainoastaan vaateen täytäntöönpanon kannalta merkityksellinen omaisuus.

- Erityisesti niissä maissa, joissa velallisen ei tarvitse ilmoittaa omaisuuttaan, on pääsy järjestelmiin, joista saa yksilöityjä tietoja.⁹ Näillä lainkäyttöalueilla tiedot saadaan pääasiassa eri rekistereistä. Järjestelmän soveltamisessa esiintyy suuria eroja, kun tarkastellaan tietojen saantia rekistereistä ja muista tietolähteistä sekä sovellettavia tutkintavaltuuksia ja valvontavaltaa.

Rajat ylittävää velkojen perintää haittaavat kansallisten oikeusjärjestelmien erot ja velkojen riittämätön kokemus toisten jäsenvaltioiden tiedonhankkimisjärjestelmistä. Jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien perusrakenteiden samankaltaisuus voisi kuitenkin antaa mahdollisuudet arvioiden tekemiselle.¹⁰ Mahdollisilla EU:n tason toimilla voitaisiin pyrkiä lisäämään velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä ja parantamaan velkojan oikeutta saada tietoja. Samalla olisi noudatettava tietosuojadirektiivin 95/46/EY¹¹ mukaisia velallisen yksityisyyden suojaa koskevia periaatteita, vaikka velkojalle on annettava mahdollisuudet tehokkaaseen perintään.

Tässä vihreässä kirjassa keskitytään tuomioistuimien päätösten julkisen täytäntöönpanon tehostamiseen. Tämä vuoksi vihreässä kirjassa ei käsitellä täytäntöönpanon (aineellisia) rajoituksia eikä yksityisten tai puoliyksityisten organisaatioiden roolia täytäntöönpanoprosessissa.

Kysymys nro 1:

Tarvitaanko yhteisön tasolla toteutettavia toimia, joilla lisätään velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä?

⁷ Näin toimitaan muun muassa Englannissa, Kreikassa ja Saksassa.

⁸ Espanja ja Portugali.

⁹ Esimerkiksi Skotlannissa on kattavat online-rekisterit, mutta lainsäädännössä ei ole säännöksiä velallisen eikä velallisen velallisen (third party debtor) ilmoituksesta.

¹⁰ Tutkimus nro JAI/A3/2002/02, s. 48.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31). Direktiivin 95/46/EY tavoite on varmistaa perusoikeuksiin kuuluva yksilöiden henkilötietojen suoja, mutta myös tietojen vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa. Direktiivin mukaan henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja laillista. Henkilötiedot kerätään tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä myöhemmin saa käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla (käyttötarkoituksen rajoittamisen periaate). Tietojen on oltava asianmukaisia, olennaisia eikä liian laajoja siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty (suhteellisuusperiaate). Tietoja ei saa luovuttaa ulkopuolisille. Tietojen käsittely sallitaan, jos rekisteröity henkilö on antanut suostumuksensa tai jos yksi tai useampi muu ehto täyttyy. Näitä ovat muun muassa käsittelyn tarpeellisuus rekisterinpitäjän laillisen velvoitteen noudattamiseksi tai yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai sellaisen julkisen vallan käyttämiseksi, joka kuuluu rekisterinpitäjälle. Arkaluontoisia tietoja voidaan käsitellä, jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Direktiiviin sisältyvien läpinäkyvyyssäännösten mukaan rekisteröidylle henkilölle on ilmoitettava, miten hänen tietojensa käsitellään, mukaan luettuina rekisterinpitäjän henkilöllisyys, tietojenkäsittelyn tarkoitukset ja tietojen mahdolliset vastaanottajat. Edellä olevien sääntöjen mukaan tietojenkäsittelyn tarkoitus, tarvittavien henkilötietojen tyyppi ja tietojen vastaanottajat on määriteltävä yksityiskohtaisesti, ja nämä määrittelyt on annettava tiedoksi rekisteröidylle henkilölle. Jos nämä edellytykset täyttyvät, velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä lisäävien toimien toteuttamiselle ei ole esteitä.

Pitäisikö tässä yhteydessä käsitellä erikseen tuomioistuimien päätösten tehokkaan täytäntöönpanon ja velallisen yksityisyydensuojan suhdetta tai yksityisten organisaatioiden roolia täytäntöönpanossa? Jos vastasitte kyllä, mitä seikkoja pidätte tärkeinä?

II. Mahdolliset ratkaisut

Velallisen omaisuudesta saadaan tietoja useista lähteistä, erityisesti rekistereistä ja velalliselta itseltään. EU:n tasolla toteutettavan yksittäisen toimen sijaan komissio ehdottaa, että harkitaan useita toimia, joilla varmistetaan, että velkoja saa kohtuullisen ajan kuluessa luotettavia tietoja velallisen omaisuudesta. Tässä vihreässä kirjassa harkitaan seuraavia toimia:

- laaditaan käsikirja kansallisista täytäntöönpanosäännöksistä ja -käytänteistä;
- lisätään tietorekistereissä saatavilla olevia tietoja ja parannetaan niiden saatavuutta;
- toteutetaan täytäntöönpanoviranomaisten välistä tietojenvaihtoa;
- toteutetaan velallisen ilmoitukseen liittyviä toimia.

1. Laaditaan käsikirja kansallisista täytäntöönpanosäännöksistä ja -käytännöistä;

EU:n 27 jäsenvaltion täytäntöönpanojärjestelmistä on julkaistu hyvin vähän tietoja.¹² Käytännön toimenä voitaisiin laatia käsikirja jäsenvaltioiden täytäntöönpanojärjestelmistä. Käsikirjaan voitaisiin koota kustakin jäsenvaltiosta kaikki tietolähteet, joista saa tietoja henkilön omaisuudesta, yhteystiedot henkilöistä, jotka voivat avustaa rajoitetusti saatavilla olevien tietojen hankkimisessa, sekä tietoja tiedonhankinnan kustannuksista ja muita hyödyllisiä ohjeita. Käsikirja voisi olla saatavilla siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston internet-sivustossa.¹³

Kysymys nro 2: *Pitäisikö laatia käsikirja, jossa on kattavat tiedot jäsenvaltioiden täytäntöönpanojärjestelmistä?*

2. Lisätään tietorekistereissä saatavilla olevia tietoja ja parannetaan niiden saatavuutta

a) Kaupparekisterit

Tietoja saa pääasiassa julkisista lähteistä, joista tärkeimpiä ovat kaupparekisterit.

Kaupparekistereitä koskevia säännöksiä yhdenmukaistettiin jossain määrin vuonna 1968 annetulla neuvoston ensimmäisellä yhtiöoikeusdirektiivillä (ns. julkisuusdirektiivi)¹⁴ ja vuonna 1989 annetulla neuvoston yhdennellätoista yhtiöoikeusdirektiivillä (ns.

¹² Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston verkkosivuilla on joitakin perustietoja kansallisista täytäntöönpanojärjestelmistä ja toimivaltaisista viranomaisista, joille voi toimittaa täytäntöönpanopyynnön:

¹³ http://ec.europa.eu/civiljustice/enforce_judgement/enforce_judgement_gen_fi.htm

¹⁴ <http://ec.europa.eu/civiljustice/>

¹⁴ Ensimmäinen neuvoston direktiivi 68/151/ETY, annettu 9 päivänä maaliskuuta 1968, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EYVL L 65, 14.3.1968, s. 8).

sivuliikeditiivi)¹⁵. Julkisuusdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan yhtiöiden on julkistettava tietyt asiakirjat ja tiedot.¹⁶ Sivuliikeditiivin 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan sivuliikkeen osoite on julkistettava. Jäsenvaltioiden kaupparekistereissä on nykyään yksityiskohtaiset tiedot yksittäisistä yrityksistä (yhtiömuoto, perustamispäivä, yhtiön pääoma, yhtiöjärjestys, toimiala, yhtiön hallintoelimet ja niiden toimivaltuudet sekä joskus myös työntekijöiden lukumäärä).¹⁷ Tiedot kirjataan usein sähköisesti keskusrekistereihin, ja ne ovat saatavilla internet-sivuilla.¹⁸

Edellä mainituissa kahdessa direktiivissä pyritään yleisellä tasolla tekemään liikesuhteet avoimemmiksi, mukaan luettuina täytäntöönpanomenettelyt. Direktiiveissä ei kuitenkaan säädetä kaupparekisteritietojen täydellisestä yhdenmukaistamisesta. Direktiivejä sovelletaan ainoastaan tietentyyppeihin liikeyrityksiin, mutta ei yksityishenkilöihin eikä liikeyrityksiin.¹⁹ Jäsenvaltiot voivat myös perustaa paikallisia tai keskitettyjä kauppa- ja yritysrekistereitä. Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kolme keskusrekisteriä, joihin on kerätty kaikki liiketoimia koskevat tiedot, kun taas Saksassa on yli 400 paikallisten tuomioistuimien ylläpitämää rekisteriä. Lisäksi kaupparekistereihin kirjattujen tietojen luotettavuus vaihtelee: joissakin jäsenvaltioissa²⁰ tietojen oikeellisuutta ei tarkasteta ennen rekisteriin kirjaamista.²¹ Joissakin jäsenvaltioissa kaupparekisteritiedot vanhentuvat, koska yrityksille ei määrätä riittäviä seuraamuksia muuttuneiden tietojen ilmoittamisen laiminlyönnistä.²²

¹⁵ Yhdestoista neuvoston direktiivi 89/666/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, julkistamisvaatimuksista, jotka koskevat toisen valtion lainsäädännön alaisten, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden jäsenvaltioon avaamia sivuliikkeitä (EYVL L 395, 30.12.1989, s. 36).

¹⁶ Näitä tietoja ovat erityisesti:

- a) perustamiskirja sekä yhtiöjärjestys, jos se on erillisessä asiakirjassa;
 - b) kaikki a alakohdassa tarkoitettujen asiakirjojen muutokset, myös yhtiön toimintakauden pidennys;
 - c) jokaisen perustamiskirjaan tai yhtiöjärjestykseen tehdyn muutoksen jälkeen asiakirja täydellisenä, sanamuodoltaan muutettuna;
 - d) sellaisten henkilöiden asettaminen, tehtävän päättymisen ja henkilötiedot, jotka joko lakisääteisenä toimielimenä tai sellaisen jäsenenä
 - i) ovat kelpoisia edustamaan yhtiötä suhteessa ulkopuolisiin henkilöihin ja käyttämään sen puhevaltaa oikeudenkäynnissä;
 - ii) osallistuvat yhtiön hallintoon, johtoon tai valvontaan.
- Julkistettaessa on ilmoitettava, onko niillä, joilla on kelpoisuus edustaa yhtiötä, tällainen kelpoisuus yksin vai yhdessä;
- e) merkityn pääoman määrä vähintään kerran vuodessa, kun yhtiön pääoma on vahvistettu perustamiskirjassa tai yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä, jollei merkityn pääoman korottamiseksi ole tarpeen muuttaa yhtiöjärjестystä;
 - f) tase ja tuloslaskelma jokaiselta tilikaudelta. Taseen sisältävässä asiakirjassa on oltava tiedot niistä, joiden on lain mukaan varmistettava sen oikeellisuus.

¹⁷ Italiassa tiedot on kirjattu keskusrekisteriin, jota Italian kauppakamarit ylläpitävät. Tiedot ovat saatavilla internetissä (www.infocamere.it)

¹⁸ On huomattava, että kaupparekisterien tai yritystietoja sisältävien kaupallisten tietokantojen online-palvelujen yksityiset palveluntarjoajat, muun muassa eurooppalaisten kaupparekisterien yhteinen palvelu (European Business Register, www.ebr.org), käyttävät myös virallisia rekisteritietoja.

¹⁹ Vertailututkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että kaikkien jäsenvaltioiden rekistereissä on saatavilla yksittäisiä liikemiehiä koskevia tietoja.

²⁰ Esimerkiksi Alankomaat, Irlanti, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta.

²¹ Joissakin jäsenvaltioissa rekisterinpitäjät tutkivat tiedot ja todentavat niiden oikeellisuuden ennen rekisteriin kirjaamista.

²² Esimerkki: asia C-191/95, komissio v. Saksa (Kok. 1998, s. I-5449).

Julkisuudirektiivissä ei myöskään käsitellä sähköistä tietojenkäsittelyä eikä online-yhteyksiä kaupparekistereihin. On kuitenkin huomattava, että 12–13. kesäkuuta 2007 pidetyssä neuvoston kokouksessa todettiin seuraavaa: ”Työtä olisi jatkettava sähköisen oikeuden alalla, jotta nykyisiin tai tuleviin sähköisiin järjestelmiin voidaan luoda eurooppalainen tekninen alusta oikeusasioille.” Tuleviin painopistealueisiin kuuluu ”edellytysten luominen maksukyvyttömyysrekisterien sekä kauppa- ja yritysrekisterien verkostolle”.

Kysymys nro 3: *Pitäisikö kaupparekistereissä olevien tietojen määrää lisätä ja tietojen saantia parantaa? Jos vastasitte kyllä, miten uudistukset olisi toteutettava ja kuinka laajoja niiden pitäisi olla?*

b) Väestörekisterit

Jos velallinen ei ole yritys eikä ammatinharjoittaja, velkojan tiedonhankinta vaikeutuu entisestään. Useimmissa jäsenvaltioissa²³ kaikkien asukkaiden osoitteet kirjataan väestörekisteriin. Rekisterien rakenne vaihtelee kuitenkin suuresti. Eräissä jäsenvaltioissa²⁴ rekistereitä pitävät yllä paikallisviranomaiset, minkä vuoksi velallisen osoitetta etsivä velkoja joutuisi tutkimaan kaikki paikallisrekisterit koko maassa, mikä ei ole käytännössä mahdollista. Usein velkoja ei saa tietoja keskusrekistereistä.²⁵ Tämän vuoksi velkojan on erittäin vaikea selvittää kuluttajien ja yksityishenkilöiden osoitteita. Joillakin lainkäyttöalueilla edes täytäntöönpanoviranomaiset eivät pääse rekistereihin. Tällaisten rekisterien perustaminen voisi olla oikeusperinteen vastaista niissä jäsenvaltioissa, joissa sellaisia ei nykyään ole. Rajat ylittäviä rekisteripalveluja tarjoavat yksityiset yritykset ovat vasta kehityksensä alkuvaiheessa. Kaikissa uusissa menettelyissä on otettava huomioon tietosuojan ja velallisen yksityisyydensuojan liittyvät säännökset.

Kysymys nro 4: *Olisiko pääsyä nykyisiin väestörekistereihin laajennettava? Miten se olisi toteutettava?*

c) Sosiaaliturva- ja verorekisterit

Sosiaaliturva- ja verorekistereissä on usein velallisen osoite, työpaikkatiedot ja pankkitilien numerot. Näiden tietojen saaminen voi merkittävästi helpottaa rahallisten vaateiden täytäntöönpanoa. Jos velallisen ilmoitus ei ole käytössä kyseisessä jäsenvaltiossa, lainsäädännössä annetaan täytäntöönpanoelimille valtuudet etsiä valtion ylläpitämistä rekistereistä tietoja velallisen omaisuudesta.²⁶ Täytäntöönpanoviranomaisilla on suora pääsy ei-julkisiin rekistereihin muuallakin kuin niillä lainkäyttöalueilla, joilla velallisen ilmoitus ei ole käytössä. Ajanmukainen täytäntöönpanolainsäädäntö antaa nimetyille elimille valtuudet

²³ Poikkeuksia ovat Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta.

²⁴ Esimerkiksi Italiassa ja Saksassa.

²⁵ Poikkeuksen muodostaa Itävalta, missä keskusväestörekisteriin pääsee internetissä osoitteessa www.business.telekom.at

²⁶ Poikkeuksia ovat Italia ja Skotlanti. Alankomaissa ja Belgiassa ulosottomiehet voivat selvittää velallisen osoitteen ja työpaikkatiedot sosiaaliturvarekisteristä. Luxemburgissa velkoja voi pyytää rauhantuomaria (*juge de paix*) ottamaan yhteyden sosiaaliturvarekisteriin velallisen osoitteen ja työpaikkatietojen selvittämiseksi. Ranskassa tilanne on monimutkaisempi, koska ulosottomiehellä (*huissier de justice*) ei ole valtuuksia pyytää virka-apua suoraan, vaan yhteydenotto on annettava syyttävaviranomaisen (*Procureur de la République*) tehtäväksi. Ulosottomiehillä ei ole myöskään oikeutta käyttää saamiaan tietoja muuhun tarkoitukseen kuin velkojan saamisoikeuden täytäntöönpanoon.

käyttää ei-julkisia tietoja. Itävallassa²⁷ ja Espanjassa tuomioistuimet voivat pyytää velallisen työpaikkatiedot sosiaalivakuutusrekistereistä. Portugalissa ulosottomiesten on ensin pyydettävä lupa täytäntöönpanotuomioistuimelta, minkä jälkeen tiedot ovat käytettävissä. Espanjassa ja Ruotsissa täytäntöönpanoelimet voivat myös pyytää suoraan verotietoja. Sloveniassa veroviranomaiset voivat antaa verovelvollista koskevia tietoja muille valtion viranomaisille, itsehallinnollisten paikallisyhteisöjen viranomaisille sekä muille viranomaisille näiden käyttäessä lainmukaista toimivaltaansa. Virossa ulosottomies saa vuodesta 2008 tietoja sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvalautakunnan rekistereistä sekä arvopaperirekisteristä. Täytäntöönpanomenettelyt ovat tehostuneet merkittävästi näillä lainkäyttöalueilla. Lisäksi yksityisiä ja julkisia velkoja kohdellaan ainakin jossain määrin tasapuolisesti. Ruotsissa täytäntöönpanoviranomaisten pääsy sosiaaliturva- ja verotietoihin voi tuottaa velkojalle paremmat tiedot kuin velallisen ilmoitus. Tämä johtuu siitä, että velallisen yhteistyötä ei tarvita, tiedot saadaan todennäköisesti nopeammin ja ne ovat yksityiskohtaisempia. Lisäksi velkoja voi saada velallisesta tehokkaasti tietoja, jotka eivät muuten olisi saatavilla.

Tietojen hankkiminen rekistereistä voi kuitenkin olla tietosuojasta sekä sosiaaliturva- ja verotietojen luottamuksellisuudesta annettujen säännösten vastaista. Varsinkin sosiaaliturva- ja verorekistereistä saatavat tiedot voivat olla arkaluontoisia. Harkittaessa näiden tietojen antamista olisi otettava huomioon arkaluontoisten tietojen käsittelyä koskevat lainsäädännön vaatimukset, jotka voivat vaihdella jäsenvaltioittain

Kysymys nro 5: *Pitäisikö täytäntöönpanoviranomaisilla olla nykyistä laajemmat oikeudet saada tietoja sosiaaliturva- ja verorekistereistä? Jos vastasitte kyllä, miten ja kuinka paljon tiedonsaantioikeutta olisi laajennettava?*

3. Täytäntöönpanoviranomaisten välinen tietojenvaihto

a) Nykytilanne

Täytäntöönpanoelimet eivät saa nykyään suoraan tietoja muiden jäsenvaltioiden (ei-julkisista) rekistereistä, jotka ovat oman maan täytäntöönpanoelinten käytettävissä. Kyseisten rekisterien mahdollinen käyttöoikeus on tiukasti rajattu kansallisille täytäntöönpanoelimille. Kansallisten täytäntöönpanoelinten tietojenvaihdosta ei toistaiseksi määrätä kansainvälisillä säännöksillä tai sopimuksilla.²⁸

Veroviranomaiset tekevät Euroopan unionissa tiiviisti yhteistyötä, mutta ulosottovirastojen ja muiden täytäntöönpanoelinten välinen yhteistyö on vähäistä. Maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista johtuvien saatavien perinnästä annetussa direktiivissä²⁹ säädetään kansallisten viranomaisten välisestä suorasta tietojenvaihtojärjestelmästä. Direktiivin soveltamisalaa on laajennettu tiettyihin veroihin

²⁷ Itävallan lainsäädännössä tietojen hankkiminen sosiaaliturvarekistereistä on ensisijainen toimintatapa. Velallisen ilmoitus vaaditaan vain silloin, kun sosiaalivakuutusrekisteristä ei löydy tietoja henkilön työpaikasta tai tuloista.

²⁸ Pohjoismaat aikovat kuitenkin tehdä sopimuksen tietojenvaihdosta perintäasioissa. Tämä sopimus olisi ensimmäinen väline, jossa määrätään täytäntöönpanoelinten suorasta yhteistyöstä. Kyseessä on kuitenkin poikkeustapaus. Muuten täytäntöönpanoelimille on joillakin lainkäyttöalueilla myönnetty aiempaa laajempi pääsy rekistereihin pelkästään alueellisin perustein.

²⁹ Neuvoston direktiivi 76/308/ETY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1976, keskinäisestä avunannosta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista aiheutuvien saatavien sekä maatalousmaksujen ja tullien perinnässä (EYVL L 73, 19.6.1976, s. 18).

liittyviin vaateisiin.³⁰ Direktiivin 4 artiklan mukaan ”viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, on toimitettava avunantoa pyytävälle viranomaiselle tämän pyynnöstä saatavan perintään tarvittavat tiedot”. Pyyntö toimitetaan nykyään sähköisesti.³¹ Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, ei tarvitse antaa tietoja, jos ne paljastaisivat kaupallisia, teollisia tai ammatillisia salaisuuksia, tai jos tietojen toimittaminen saattaisi vaarantaa valtion turvallisuuden tai yleisen järjestyksen.³²

b) Mahdolliset ratkaisut

Koska Euroopan laajuisia rekistereitä ei ole, voitaisiin lisätä kansallisten täytäntöönpanoviranomaisten välistä yhteistyötä ja ottaa käyttöön viranomaisten suora tietojenvaihtojärjestelmä. Jäsenvaltion täytäntöönpanoelimet voisivat pyytää apua toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisilta elimiltä. Mallina voitaisiin käyttää veroviranomaisten keskinäisestä avunannosta annettua voimassa olevaa yhteisön säädöstä.

Pitäisi myös tutkia, missä määrin kansallisten täytäntöönpanoviranomaisten välisessä tietojenvaihdossa voitaisiin käyttää sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää (Internal Market Information system, IMI). IMI on kehitetty jäsenvaltioiden viranomaisten sähköiseksi tietojenvaihtovälineeksi. Se on käytössä kaikilla virallisilla kielillä ja sillä voidaan potentiaalisesti tukea mitä tahansa yhteisön säädöstä.

Tämän lähestymistavan mukaisesti tulevaan yhteisön säädökseen voitaisiin sisällyttää luettelo kansallisista täytäntöönpanoviranomaisista, joilla on oikeus pyytää tietoja toisten jäsenvaltioiden rekistereistä. Lisäksi voitaisiin säätää määräajoista, joiden puitteissa tietopyyntöihin on vastattava. Kaikilla yhteisön kielillä voitaisiin laatia vakiomuotoiset kysymys- ja vastauslomakkeet, ja tietojenvaihdon tulisi tapahtua mahdollisimman pitkälle sähköisesti.

Jos tämä vaihtoehto valitaan, on harkittava, kuinka ratkaistaan täytäntöönpanoelinten käytettävissä olevien tietojen suurista eroista johtuvat ongelmat. Joissakin jäsenvaltioissa³³ täytäntöönpanoviranomaiset eivät ole osa valtionhallintoa eikä niillä ole mahdollisuutta käyttää oman jäsenvaltionsa julkisia rekistereitä. Tämän vuoksi kyseiset viranomaiset eivät pysty toimittamaan tarvittavia tietoja toisten jäsenvaltioiden täytäntöönpanoviranomaisille.

Tietosuoja säännökset on otettava huomioon keskinäiseen avunantoon perustuvissa menettelyissä.

³⁰ Neuvoston direktiivi 2001/44/EY, annettu 15 päivänä kesäkuuta 2001, keskinäisestä avunannosta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista johtuvien saatavien sekä maatalousmaksujen ja tullien perinnässä sekä arvonnäisäverosta ja tietyistä valmisteveroista annetun direktiivin 76/308/ETY muuttamisesta (EYVL L 175, 28.6.2001, s. 17).

³¹ Komission direktiivi 2002/94/EY, annettu 9 päivänä joulukuuta 2002, keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin 76/308/ETY tiettyjen säännösten soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 337, 13.12.2002, s. 41).

³² Tässä yhteydessä on huomattava, että myös komission ehdotuksessa neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta lainsäädännöstä, tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja yhteistyöstä elatusapuun liittyvissä asioissa (KOM(2005) 649 lopullinen) säädetään kansallisten keskusviranomaisten yhteistyöjärjestelmästä, jolla ”varmistetaan niiden tietojen saanti, joiden avulla voidaan helpottaa elatusapusaatavien perintää”. Tietojen antamisen tavoitteena on muun muassa ”paikantaa elatusvelvollinen” ja ”arvioida velallisen omaisuus”.

³³ Esimerkiksi Ranska ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Kysymys nro 6: Olisiko täytäntöönpanoviranomaisten välistä tietojenvaihtoa parannettava? Miten se olisi toteutettava?

4. Velallisen ilmoitus

a) Nykytilanne

Monissa kansallisissa järjestelmissä³⁴ täytäntöönpanoelimillä on valtuudet esittää velalliselle tämän omaisuutta koskevia kysymyksiä. Joissakin jäsenvaltioissa velallisen ilmoitus tehdään täytäntöönpanotuomioistuimelle osoitettavana lausuntona (pesäluettelon vahvistaminen). Velallisen on osallistuttava suulliseen käsittelyyn, jonka aikana tuomari tai oikeuden sihteeri esittää kysymyksiä.³⁵ Velkoja voi esittää lisäkysymyksiä.³⁶ Velallista voidaan myös

³⁴ Espanja, Irlanti, Itävalta, Kreikka, Portugali, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska, Viro ja Yhdistynyt kuningaskunta (Englanti ja Wales).

Alankomaissa, Belgiassa, Italiassa, Luxemburgissa, Ranskassa ja Skotlannissa ei ole säännöksiä velallisen ilmoituksesta. Ranskassa velallisen on ilmoitettava pankkitilinsä. Alankomaissa täytäntöönpanoelin voi vaatia velallista ilmoittamaan tulonsa. Belgiassa velallisen on ilmoitettava omaisuutensa hakiessaan turvaamistoimenpidettä. Velallisen ilmoituksen käyttöönottoa harkitaan Italiassa.

Latviassa ei sovelleta varsinaista velallisen ilmoitusta. Siviiliprosessilain 552 ja 557 §:n mukaan velallisen on kuitenkin annettava valtuutetulle ulosottomiehelle tiedot taloudellisesta tilanteestaan, kun tuomioistuimen tuomio tai päätös pannaan täytäntöön. Jos velallinen antaa ulosottoviranomaiselle tahallisesti vääriä tietoja taloudellisesta tilanteestaan, hän voi joutua hallinnolliseen tai rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Romaniassa velallisella ei ole velvollisuutta ilmoittaa omaisuuttaan eikä tulojaan ennen kuin täytäntöönpanomääräys on annettu. Siviiliprosessilain mukaan ulosottomiehen on kaikin lainmukaisin keinoin pyrittävä siihen, että täytäntöönpanomääräyksessä oleva velvoite täytetään kokonaisuudessaan mahdollisimman nopeasti. Ulosottomies voi vaatia velallista antamaan kirjallisen lausunnon tuloistaan ja omaisuudestaan sekä sen sijaintipaikasta (siviiliprosessilain 373 §).

Kyproksessa velallinen esittää tuomioistuimelle konkurssihakemuksen. Ensimmäisessä vaiheessa velallinen hakee tuomioistuimelta pesänhoitajan määräystä, minkä jälkeen tuomioistuin julistaa velallisen konkurssiin.

³⁵ Näin toimitaan Englannissa, Espanjassa, Irlannissa, Itävallassa ja Tanskassa.

Bulgariassa vuoden 1952 siviiliprosessilakiin ei sisälly säännöksiä velallisen ilmoituksesta. Maaliskuun 1. päivänä 2008 voimaan tulevan siviiliprosessilain 448 §:n mukaan velallisen on saavuttava alioikeuden istuntoon ja ilmoitettava kaikki tulonsa ja omaisuutensa, jos velallisen omaisuudesta laadittu luettelo ei ole täydellinen. Velallisen ilmoitusta varten ulosottomiehen on tehtävä hakemus alueelliselle tuomioistuimelle, joka käsittelee sen julkisesti. Mikäli velallinen antaa paikkansapitämättömiä tietoja tai kieltäytyy saapumasta oikeuden istuntoon tai ei ilmoita omaisuuttaan, hän joutuu rikoslain 290 a §:n mukaiseen vastuuseen ja hänet voidaan tuomita enintään kolmeksi vuodeksi vankeuteen.

Tšekissä on säännökset omaisuuden ilmoittamisesta (siviiliprosessilain 260 a–h §). Virallista lomaketta ei käytetä, ja ilmoituksen voi tehdä oikeudelle myös suullisesti. Jos velallinen kieltäytyy ilmoittamasta omaisuuttaan tai tekee väärän ilmoituksen, seuraamuksena on enintään vuosi vankeutta tai sakkorangaistus (rikoslain 256 d §).

Sloveniassa velallisen on velkojan hakemuksesta tai tuomioistuimen harkinnan mukaan, mikäli velkoja todistaa presumtiivisesti, että ehdotetut täytäntöönpanotoimet ovat riittämättömiä vaateen sovittamiseksi, toimitettava milloin tahansa täytäntöönpanomenettelyn aikana omaisuusluettelo ja todisteet omistusoikeudesta ja muista omaisuuteensa liittyvistä esineoikeuksista, sekä todistettava väitteensä. Tuomioistuin antaa päätöksen, jossa velallinen määrätään toimittamaan omaisuusluettelo. Jos velallinen ei toimita omaisuusluetteloja tuomioistuimen asettamassa määräajassa, tuomioistuin kuulee velallista omaisuusluettelon sisällöstä. Tuomioistuin ilmoittaa velalliselle väärästä valasta johtuvat seuraamukset. Velalliselle, joka ei asianmukaisen haasteen saatuaan saavu oikeuteen tai joka ei asian käsittelyn aikana tai omaisuusluettelossa ilmoita täsmällisiä ja totuudenmukaisia tietoja, määrätään sakko, jonka suuruus on enintään joko 4 173 euroa (luonnolliset henkilöt) tai 41 730 euroa (oikeushenkilöt ja liikkeenharjoittajat).

ristikuulustella, ja hänen on todistettava omaisuutensa koskevat tiedot asiakirjoilla.³⁷ Eräissä jäsenvaltioissa velallisen ilmoitus tehdään täyttämällä pakolliset lomakkeet.³⁸ Näissä jäsenvaltioissa velallisen ilmoitusta ei katsota todisteiden vastaanottamiseksi vaan täytäntöönpanoelinten tiedonkeruuksi.

Velallisen ilmoituksille on kaksi erilaista mallia: velallisen on ilmoitettava joko koko omaisuutensa tai pelkästään ne varat, joilla on merkitystä velkojan saatavien perinnässä.

Velallisen ilmoituksen edellytykset ovat kaikkialla samankaltaiset. Kaikissa jäsenvaltioissa velkoja vaatii ilmoituksen tekemistä. Velallisen ilmoitusta vaaditaan yleensä vasta sen jälkeen kun omaisuuden ulosmittaus on epäonnistunut tai kun sen arvioidaan todennäköisesti epäonnistuvan. Nykyaikaisissa täytäntöönpanojärjestelmissä ilmoitus on tehtävä menettelyn alussa, jotta täytäntöönpanoelimet saavat tarvitsemansa tiedot varhaisessa vaiheessa.³⁹ Näissä järjestelmissä velallisen ilmoitusta voidaan vaatia, vaikka omaisuuden ulosmittausta ei olisi yritetty.

Suurin ongelma on, että velallisen ilmoitus on tehtävä henkilökohtaisesti. Jos velallinen kieltäytyy ilmoittamasta omaisuuttaan, täytäntöönpanoelimet voivat pyytää poliisilta virka-apua fyysisten pakkokeinojen käyttämiseen ja henkilön pidättämiseen.⁴⁰ Portugalissa niskoittelevalle velalliselle voidaan määrätä sakkorangaistus; useissa muissa jäsenvaltioissa velallinen voidaan tuomita enintään yhdeksi tai kahdeksi vuodeksi vankeuteen.⁴¹ Virheellisen tai väärän ilmoituksen antaminen on rikollinen teko.⁴² Tämän vuoksi ilmoitus annetaan joissakin jäsenvaltioissa valahehtoisena todistuksena.⁴³

Joissakin jäsenvaltioissa velallisen ilmoitus ei ole käytössä.⁴⁴ Tämä johtuu siitä, että velkojan ilmoitus vastaa pääosin ns. henkilöön kohdistuvaa täytäntöönpanoa, josta voi seurata vankeusrangaistus. Lisäksi ilmoituksen oikeudellinen luonne viittaa todisteiden vastaanottamiseen erityisesti silloin kun ilmoitus tehdään täytäntöönpanotuomioistuimen suullisessa käsittelyssä. Useimmissa romaanisissa jäsenvaltioissa täytäntöönpanoelimet on selkeästi erotettu tuomioistuinjärjestelmästä. Tämän vuoksi edellä mainittua todisteiden vastaanottamista voidaan pitää täytäntöönpanojärjestelmään soveltumattomana. Joissakin jäsenvaltioissa velallisen ilmoituksen voi kuitenkin vastaanottaa ulosottomies tai muu täytäntöönpanoviranomainen. Velallisen velvollisuutta ilmoittaa omaisuutensa sovelletaan laajasti myös maksukyvyttömyysmenettelyissä ja muissa vastaavissa menettelyissä.⁴⁵

³⁶ Käytäntö on sama useimmissa jäsenvaltioissa.

³⁷ Näin toimitaan Englannissa ja Irlannissa.

³⁸ Espanja, Itävalta, Ruotsi ja Saksa.

³⁹ Näin toimitaan esimerkiksi Espanjassa ja Portugalissa.

⁴⁰ Englannissa ja Irlannissa tuomioistuimen päätöksen noudattamatta jättäminen katsotaan oikeuden halventamiseksi.

⁴¹ Englanti, Espanja, Irlanti, Itävalta, Kreikka, Portugali, Ruotsi, Saksa ja Tanska.

⁴² Virossa tuomioistuin voi määrätä velallisen saapumaan oikeuteen tai vangita hänet, jos velallinen ilman syytä laiminlyö omaisuusluettelon toimittamisen ulosottomiehelle tai velvollisuutensa vanhoa vala. Velallinen voidaan pitää vangittuna enintään 30 päivää. Vuoden kuluttua valan vannomisesta velallisen on vannottava vala uudestaan, jos ulosottomiehellä on syytä uskoa, että velallinen on hankkinut omaisuutta valan vannomisen jälkeen.

⁴³ Esimerkiksi Virossa tuomioistuin voi ulosottomiehen tai velkojan pyynnöstä vaatia velallista vannomaan oikeudessa, että hänen omaisuuttaan koskevat ulosottomiehelle toimitetut tiedot ovat oikeat.

⁴⁴ Ks. edellä alaviitteet 33 ja 34.

⁴⁵ Esimerkiksi Belgiassa kuluttajien maksukyvyttömyysmenettelyssä.

b) Mahdolliset vaihtoehdot

Jos velallisen ilmoitusta koskevia yhteisön tason toimia pidetään hyödyllisinä ja tarpeellisina velallisen omaisuuden läpinäkyvyyden lisäämiseksi, voidaan harkita useita vaihtoehtoja:

Yksi vaihtoehto on yhteisön säädös, jossa jäsenvaltiot velvoitetaan ottamaan käyttöön velallisen ilmoitusta koskeva menettely, mutta niille jätetään harkintavaltaa ilmoituksen tekemistä koskevien edellytysten suhteen. Näistä säännöksistä on laadittu malli eurooppalaisia siviiliprosessin menettelyjä arvioivassa Storme-työryhmässä (*Storme Group on the Approximation of European Civil Procedures*⁴⁶).

Ns. vähimmäistason yhdenmukaistamiseen perustuvalla välineellä olisi useita haittapuolia. Kansallisissa oikeusjärjestelmissä olisi edelleen eroja. Yhteiseen kaavaan perustuva ilmoitus ei olisi mahdollinen, ja velvoitteen noudattamatta jättämisestä määrättävissä seuraamuksissa olisi huomattavia eroja.

Velallisen ilmoitukseen sovellettavassa järjestelmässä olisi otettava huomioon suhteellisuusperiaate: ilmoituksessa ei pitäisi vaatia tietoja, jotka eivät ole tarpeellisia sen tarkoituksen kannalta. Velallisen koko omaisuuden ilmoittaminen on yksityisyydensuojan kannalta huonompi vaihtoehto kuin ilmoitusvelvollisuuden rajaaminen tiettyjen edellytysten mukaisesti annettaviin tarpeellisiin tietoihin.

c) Eurooppalaisen omaisuusilmoituksen käyttöönotto

Edellä mainittujen ongelmien vuoksi voitaisiin harkita yhdenmukaista ”eurooppalaista omaisuusilmoitusta”, jossa velallisten olisi ilmoitettava kaikki Euroopan oikeudenkäyttöalueella olevat varansa. Jäsenvaltioiden täytäntöönpanomenettelyjä koskeva alueperiaate ei saisi rajoittaa velallisen omaisuuden läpinäkyvyyttä, koska periaatteessa velallisen koko omaisuus kuuluu täytäntöönpanon piiriin Euroopan oikeudenkäyttöalueella, missä taataan tuomioiden vapaa liikkuvuus.⁴⁷

Ilmoitus voitaisiin antaa vakiolomakkeella, joka olisi saatavilla kaikilla yhteisön kielillä. Ilmoituksen antamisen edellytyksille, sen sisällölle ja puutteellisista ilmoituksista määrättäville seuraamuksille voitaisiin asettaa vähimmäistaso tai jopa yhdenmukaiset standardit. Näin velkojat saisivat tasapuolisesti tietoja Euroopan oikeudenkäyttöalueella olevasta omaisuudesta, ja velallisilla olisi yhtenäinen suojas sisämarkkinoilla. Euroopan oikeudenkäyttöalueella esiintyisi myös vähemmän menettelyjen ja tietolähteiden valitsemista sen mukaan, mikä on edullisinta velkojan kannalta.

⁴⁶ Ks. asiantuntijaryhmän ehdotuksen 12.4 artikla Stormen raportissa (*Rapprochement du Droit Judiciaire de l'Union européenne*, s. 210-211).

”Jotta suojataan velkojaa, joka todistaa olevan mahdotonta löytää riittävästi velallisen varoja tuomion täytäntöönpanemiseksi, jäsenvaltioiden lainsäädännössä on oltava seuraavat säännökset:

1. velallinen on velvoitettava ilmoittamaan koko omaisuutensa ja sen sijaintipaikka. Tiedot ilmoitetaan lainsäädännön mukaisesti joko velkojalle tai asianomaiselle viranomaiselle;
2. asianomaisen viranomaisen oikeus vaatia kolmansia ilmoittamaan hallussaan olevat velallisen omaisuutta koskevat tiedot. ”Kolmansiin” kuuluvat myös laitokset, joissa velkojalla on tili;
3. seuraamukset, joiden mukaisesti velvoitteet voidaan panna täytäntöön.”

⁴⁷ On huomattava, että joissakin jäsenvaltioissa (erityisesti Englannissa, Itävallassa ja Saksassa) sovellettavien käytänteiden mukaan velallisen ilmoitus ei ole aluesidonnainen. Velallisen valahtoisessa todistuksessa on ilmoitettava kotimaassa olevan omaisuuden lisäksi kaikki ulkomaiset varat.

Mahdollisesti annettavalla säädöksellä ei pitäisi vaikuttaa täytäntöönpanoelinten organisaatorakenteeseen jäsenvaltioissa, minkä vuoksi kukin jäsenvaltio voisi nimetä toimivaltaisen elimen tai viranomaisen, jolle velallisen ilmoitus tehdään. Ilmoitus tehtäisiin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti velkojalle tai toimivaltaiselle viranomaiselle (esimerkiksi ulosottomiehelle, ulosottovirastolle tai täytäntöönpanotuomioistuimelle).

Velallisella pitäisi olla mahdollisuus välttää ilmoituksen tekeminen tarjoamalla velkojensa maksua tai osoittamalla riittävästi omaisuutta täytäntöönpanon suorittamiseen. Velalliselle kannattaisi antaa myös mahdollisuus välttää ilmoituksen tekeminen tarjoamalla velkojensa maksua useassa erässä, joille hankitaan pankkitakaus tai muu vastaava vakuus.

Velallinen voisi tehdä ilmoituksen täyttämällä lomakkeen. Lomake olisi mahdollisuuksien mukaan voitava täyttää ruutuja rastittamalla (näin ilmoitetaan, onko velallisella tiettytyyppistä omaisuutta). Lisäksi voitaisiin tarjota mahdollisuutta täyttää lomake sähköisesti Euroopan siviilioikeudellisen atlaksen verkkosivuilla.⁴⁸

Säädöksessä olisi myös määritettävä seuraamukset velvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Seuraamuksia voisivat olla sakko tai velallisen pidättäminen. Velallisen virheellisistä lausumista rangaistaisiin rikoslain mukaisesti. Jotta voidaan välttää tarpeettomien pakkokeinojen kohdistaminen velalliseen, säädöksessä voitaisiin kieltää velallisen ilmoituksen julkistaminen avoimessa rekisterissä (”velallisuusluettelo”).

Kysymys nro 7: *Olisiko otettava käyttöön eurooppalainen omaisuusilmoitus?*

Kysymys nro 8: *Jos vastasitte kyllä, millä edellytyksillä ilmoitusta pitäisi vaatia? Pitäisikö ilmoituksessa annetuista virheellisistä tiedoista määrätä seuraamuksia? Millaisia seuraamusten pitäisi olla?*

Kysymys nro 9: *Kuinka yhdenmukainen eurooppalaisen omaisuusilmoituksen pitäisi olla? Ehdottakaa yksityiskohtaisesti, mitä tietoja omaisuusilmoituksessa pitäisi antaa?*

5. Muut toimenpiteet

Tässä vihreässä kirjassa käsiteltyjen, velallisen omaisuuden läpinäkyvyyden lisäämiseen tähtäävien toimien lisäksi voitaisiin harkita muitakin toimia.

Kysymys nro 10: *Haluatteko ehdottaa muita EU:n tasolla toteutettavia toimia velallisen omaisuuden läpinäkyvyyden lisäämiseksi?*

⁴⁸ http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/fillinginformation_en.htm